

**Edward St Aubyn** s-a născut la Londra, în 1960. A studiat la Oxford University și a debutat cu romanul *Nu contează* (*Never Mind*, 1992), câștigător al Betty Trask Award, primul din ciclul *Patrick Melrose*, care a fost urmat de *Vești rele* (*Bad News*, 1992), *Oarece speranță* (*Some Hope*, 1994), *Lapte matern* (*Mother's Milk*, 2005), câștigător al Prix Femina Étranger și finalist la Premiul Booker, și *În sfârșit!* (*At Last*, 2012). A mai scris *On the Edge* (1998), *A Clue to Exit* (2000), *Lost for Words* (2014) și *Dunbar* (2017).

Edward St Aubyn

# Patrick Melrose

Oarece speranță  
Lapte matern • În sfârșit!

Traduceri din limba engleză și note

ALEXANDRU CORMOȘ

și

ADINA și GABRIEL RAȚIU

**LITERA**

București  
2020

perfect transparentă, iar el văzu că exista loc pentru libertate, o suspendare a reacției, în acea limpezime.

Patrick se lăsă înapoi în fotoliu și se abandona în fața priveliștii. Băga de seamă cum lacrimile i se răceau pe măsură ce i se prelingeau pe obraji. Ochi înlăcrimați și o senzație de oboseală și goliciune. La asta se refereau oamenii când vorbeau de pace lăuntrică? Trebuia să fie mai mult de-atât, însă nu se credea vreun expert. Își dori dintr-odată să-și vadă copiii, copii în carne și oase, nu stafiile copilăriilor strămoșilor lor, copii adevărați, care aveau șanse rezonabile la o viață de care să se bucure. Ridică telefonul și formă numărul lui Mary. Avea să se răzgândească. Până la urmă, după cum zisese Thomas, pentru asta era mintea făcută.

## CUPRINS

|                       |     |
|-----------------------|-----|
| Oarece speranță ..... | 5   |
| Lapte matern .....    | 189 |
| În sfârșit! .....     | 499 |

Patrick se trezi știind că visase, însă fără să fie în stare să-și amintească visul. Simți chinul bine-cunoscut de a încerca să dea de urma a ceva ce tocmai fusese înghițit de hăul treziei, dar care tot mai putea să fie dedus din propria absență, ca vârtejul unor resturi de hârtie lăsat în urmă de o mașină în goană.

Frânturile obscure ale visului, care părea să fi avut loc lângă un lac, se încurcară cu piesa *Măsură pentru măsură*, pe care o văzuse împreună cu Johnny Hall cu o seară înainte. În ciuda faptului că regizorul alesese să o pună în scenă într-un depou de autobuze, nimic nu putea să diminueze din șocul de a fi auzit cuvântul „milă” rostit de atât de multe ori într-o singură seară.

Poate că toate problemele lui apăruseră de la folosirea unui vocabular nepotrivit, cugetă el, cu un fior scurt de încântare care îi dădu puterea să-și arunce la o parte așternuturile și să se gândească să se dea jos din pat. Făcea parte dintr-o lume în care cuvântul „caritate” era precedat negreșit de cuvintele „prânz de”, „comitet de”, sau „bal de”, la fel cum o femeie frumoasă era urmată îndeaproape de soțul gelos.

Nu avea nimeni timp pentru „compasiune“, iar cât despre „clementă“, aceasta lua adesea forma nemulțumirilor față de condamnări prea scurte la închisoare. Cu toate astea, știa că greutățile sale aveau o bază mai seioasă de-atât.

Era măcinat de când se știa de dorința de a fi în două locuri deodată: în corpul lui și în afara lui, pe pat și pe galerie pentru draperie, în venă și în cilindrul de sticlă al seringii, cu un ochi acoperit de petic și cu unul uitându-se la petic, străduindu-se să-și piardă cunoștința ca să înceteze să mai observe, apoi forțat să observe marginile de lumină ale inconștientului și să facă întunericul vizibil; suprimând orice efort, dar dând apatia pe neliniște; atras de jocuri de cuvinte, dar scârbit de virusul ambiguității; înclinat să împartă frazele în două, răsucindu-le în jurul unui „dar“, însă tânjind să-și întindă limba ca o șopărlă gecko și să prindă cu ea de la distanță o muscă, cu o pricepere de netăgăduit; disperat să scape de autosabotarea ironiei și să spună ceea ce gândește cu adevărat, doar ca să constate că numai ironia putea să transmită înțelesul pe care-l dorește.

Ca să nu mai amintim cele două locuri în care își dorea să fie astă-seară, cugetă Patrick, coborându-și picioarele din pat: la petrecerea lui Bridget și nu la petrecerea lui Bridget. Și nu avea chef să cineze cu oameni pe care-i chema Bossington-Lane. Avea să-l sune pe Johnny și să stabilească să ia cina doar cu el. Formă numărul, însă închise numaidecât, hotărându-se să-l sune din nou după ce-și va fi făcut un ceai. Doar ce pusese la loc receptorul când sună

telefonul. Era Nicholas Pratt, care voia să-i reproșeze că nu răspunsese invitației de la Cheatley.

– Nu e nevoie să-mi mulțumești, zise Nicholas Pratt, că am aranjat să fii invitat la evenimentul fastuos din seara asta. Îi datorez scumpului tău *papa* să mă asigur că ești la curent cu ce se întâmplă.

– De asta nu mai pot eu, răspunse Patrick. În orice caz, ai pregătit terenul să fii invitat la Cheatley de când ai adus-o pe Bridget la Lacoste, când aveam cinci ani. Încă de pe-atunci îți puteai da seama că îi era destinat să țină frâiele înaltei societăți.

– Erai mult prea neastâmpărat să observi ceva *atât* de important, spuse Nicholas. Îmi amintesc când eram pe Victoria Road și mi-ai tras un șut zdravăn în fluierul piciorului. Am schiopătat pe coridor și am încercat să-mi ascund durerea ca să nu o supăr pe virtuoașa ta mamă. Că veni vorba, ce mai face? N-am mai văzut-o de nu știu când.

– E uimitor, nu-i așa? Pare să creadă că există lucruri mai bune de făcut decât să meargă la petreceri.

– Mi s-a părut mereu că e un pic mai neobișnuită, zise Nicholas cu înțelepciune.

– Din câte știu, dirijează un transport de zece mii de seringi către Polonia. Lumea spune că e minunat din partea ei, însă eu tot sunt de părere că actele de caritate încep de acasă. Ar fi putut să nu bată drumul degeaba dacă le-ar fi adus la apartamentul meu, spuse Patrick.

– Credeam că renunțaseși la asta, zise Nicholas.

– Am renunțat, n-am renunțat. E greu de zis de-aici, din Zona Gri.

– E un fel melodramatic de a vorbi la treizeci de ani.

– Ei bine, vezi tu, oftă Patrick, am renunțat la tot, dar nu mi-am găsit altceva în care să cred.

– Ai putea să începi prin a o duce pe fiica mea la Cheatley.

– Mi-e teamă că nu pot, minți Patrick, care nu o putea suporta pe Amanda Pratt. Mă duce altcineva cu mașina.

– Ah, ei bine, atunci o să vă întâlniți la familia Bossington-Lane, spuse Nicholas. Și o să ne vedem și noi la petrecere.

Patrick ezitase din mai multe motive să-i accepte invitația la Cheatley. Unul dintre ele era că Debbie avea să fie acolo. După ce încercase ani la rândul s-o îndepărteze, era șocat de succesul său brusc. Pe de altă parte, ei părea să-i facă plăcere să înceteze să-l mai iubească mai mult decât oricare alt aspect al îndelungatei lor aventuri. Cum să fi dat vina pe ea? Era chinuit de scuze nerostite.

În cei opt ani care trecuseră de la moartea tatălui său, lui Patrick îi scăpase tinerețea printre degete, fără să fi fost înlocuită de vreun semn de maturitate, asta, dacă nu cumva înclinația spre tristețe și extenuare, folosite să eclipseze ura și nebunia, n-ar fi putut să fie numită drept „matură”. Senzația de alternative care se înmulțesc și de drumuri care se bifurcă fusese înlocuită de o dezolare existențială față de șirul lung de șanse pe care le ratase. Fusese înțărcat de la dependența de droguri în mai multe clinici, abandonând promiscuitatea și petrecerile ca să continue să trăiască fără un scop anume, asemenea trupelor

care își pierd comandanții. Banii săi, pe care-i toca pe extravagante și îngrijiri medicale, îl fereau de sărăcie fără să-i permită să scape de plictis. Își dăduse seama de curând, cu groază, că avea nevoie să se angajeze. De aceea, studia să devină avocat pledant, în speranță că ar fi găsit o oarecare satisfacție în a scăpa cât mai mulți răufăcători de închisoare.

Decizia de a studia dreptul chiar îl determinase să închirieze 12 oameni furioși de la un magazin de închiriat filme. Petrecuse mai multe zile plimbându-se de colo colo prin cameră, zdrobind martori închipuiți cu replici nimicitoare, sau sprijinindu-se brusc de mobilă să spună cu un dispreț crescând „Sunt de părere că în noaptea de...”, până când se replia și, devenind victima propriului interogatoriu, era năpădit de un acces de plâns histrionic. Își cumpăraseră, de asemenea, și niște cărți, precum *The Concept of Law*, *Street on Tort* și *Charlesworth on Negligence*, iar acum grămada asta de cărți de drept concura pentru atenția lui cu preferatele lui de mai demult, ca *Amurgul idolilor* și *Mitul lui Sisif*.

Pe măsură ce efectul drogurilor slăbise, în urmă cu doi ani, începuse să-și dea seama ce însemna să fie lucid tot timpul, o linie neîntreruptă de trezie, un tunel alb, gol și întunecat, ca un os fără măduvă. Se trezea bâiguind „Vreau să mor, vreau să mor, vreau să mor” în toiul celor mai obișnuite lucruri pe care le făcea, lovit din plin de regret în timp ce ceainicul dădea în clocot sau pâinea sărea din prăjitor.

În același timp, trecutul se desfășura înainte-i asemenea unui cadavru care aștepta să fie îmbălsămat.

Era trezit în fiecare noapte de coșmaruri cumplite; prea înfricoșat ca să doarmă, se ridica din așternuturile learcă de sudoare și fuma până când zorii se insinuau pe cer, palizi și mocirloși ca branhiile unei ciuperci otrăvitoare. Prin apartamentul lui din Ennismore Gardens erau împrăștiate videocasete violente care erau expresia întunecată a vârtejului nesfârșit de violență ce se învârtea la el în minte. Mereu pe punctul de a halucina, pășea pe pământul care se unduia molatic, asemenea unui gât ce înghite.

Mai rău decât orice, pe măsură ce lupta lui împotriva drogurilor câștiga teren, își dădea seama că ea ascundea lupta de a nu deveni ca tatăl său. Zicala potrivit căreia fiecare ucide ceea ce iubește i se părea o presupunere îndrăzneată, față de probabilitatea aproape certă ca fiecare să se transforme în lucrul pe care-l urăște. Existau, desigur, oameni care nu urau nimic, însă erau prea departe de Patrick ca să-și fi putut închipui soarta lor. Amintirea tatălui său încă îl hipnotiza, și îl atrăgea ca pe un somnambul către o prăpastie de emulație nedorită. Sarcasmul, snobismul, cruzimea, trădarea, toate acestea i se păreau mai puțin gretoase decât coșmarurile care aduseseră la viață. Avea de ales, putea să nu se transforme într-o mașinărie ce convertea teroarea în dispreț? Cum și-ar fi putut lăsa garda jos, când, asemenea unor reflectoare ce iscodesc perimetrul unei închisori, fasciculele de energie nevrotică nu îngăduiau nici unui gând să scape, nici unei remarci să nu fie verificate.

Goana după sex, fascinația pe care o avea pentru un trup sau altul, micul val de adrenalină oferit de un

orgasm, atât de firav și de greu de atins față de adrenalina drogurilor, însă repetat constant, ca o injecție, fiindcă rolul său era, în esență, paliativ – toate acestea erau îndeajuns de compulsive, însă complicațiile sociale erau cruciale: trădarea, pericolul unei sarcini, al unei infecții, al descoperirii, plăcerea furtului, tensiunile care prindeau contur din niște circumstanțe care altminteri ar fi fost foarte plictisitoare; și felul în care sexul se combina cu penetrarea unor cercuri sociale și mai pline de sine, unde poate ar fi putut să găsească un locșor liniștit, un echivalent fizic al intimității și liniștii pe care i le oferise îmbrățișarea tentaculară a narcoticelor.

Telefonul sună din nou când Patrick se întinse după țigări.

– Deci ce mai faci? zise Johnny.

– Sunt blocat într-una dintre reveriile mele argumentative, răspunse Patrick. Nu știu de ce cred că inteligența constă în a dovedi că sunt capabil de o dispută de unul singur, dar mi-ar plăcea ca, măcar o dată, să mă prind și eu de ceva.

– *Măsură pentru măsură* e o piesă polemică, spuse Johnny.

– Știu, zise Patrick. Am sfârșit prin a accepta că, teoretic, oamenii trebuie să ierte după principiul „nu judecați, ca să nu fiți judecați”, însă nu există nici un fel de autoritate emoțională pentru asta sau, cel puțin, nu în piesa aia.

– Exact, zise Johnny. Dacă a te purta rău era un motiv suficient de bun ca să ierți un comportament rău, am da cu toții pe-afară de mărinimie.



– Și atunci care ar fi un motiv bun pentru care să ierți? întrebă Patrick.

– Întrebă-mă să te-ntreb. Sunt din ce în ce mai convins că lucrurile se întâmplă – sau nu – pur și simplu, și că nu prea ai un cuvânt de spus în grăbirea lor.

Lui Johnny doar ce-i trecuse ideea asta prin cap și nu era deloc convins de ea.

– Totul ține de momentul potrivit, conchise exasperat Patrick.

– Da, întocmai, e vorba despre o cu totul altă piesă de teatru, spuse Johnny.

– E important să hotărăști din ce piesă vrei să faci parte înainte să te dai jos din pat, zise Patrick.

– Nu cred că a auzit cineva de cea din care vom face parte astă-seară. Cine sunt soții Bossington-Lane?

– Te-au chemat și pe tine la cină? întrebă Patrick. Cred că va trebui să ni se strice mașina pe drum, nu crezi? Să cinăm la un hotel. E atât de greu să dai ochii cu străini fără droguri.

Deși trecuseră la mâncare gătită pe grătar și apă minerală, Patrick și Johnny duceau amândoi dorul fostului lor stil de viață.

– Dar când băgam heroină la petreceri nu vedeam nimic altceva decât veceurile, sublinie Johnny.

– Știu, zise Patrick. Acum, când mă duc la veceu, îmi zic „Ce cauți aici? Tu nu te mai droghezi!” Doar după ce mă năpustesc afară îmi dau seama că voiam să mă piș. Că veni vorba, mergem împreună la Cheatley?

– Sigur, dar la trei trebuie să mă duc la o întâlnire a Narcoticilor Anonimi.

– Nu știu cum reziști să mergi la întâlnirile alea, zise Patrick. Nu e plin de oameni oribili?

– Bineînțeles că da, însă așa stau lucrurile cu fiecare încăpere ticsită, răspunse Johnny.

– Măcar nu mi se cere să cred în Dumnezeu ca să mă duc la petrecerea de astă-seară.

– Sunt convins că și dacă ți s-ar fi cerut, te-ai fi descurcat cumva, râse Johnny. Cu adevărat chinuitor e să fii forțat să intri în calvarul bunei purtări, ca mai apoi să ți se forțeze mâna să-i lauzi meritele.

– Nu te epuizează ipocrizia asta?

– Din fericire, au o zicală pentru asta: „aburește și se-adeverește”.

Patrick se arătă dezgustat.

– Nu cred că soluția e să-l îmbraci pe bătrânul marin<sup>1</sup> ca pe un invitat la nuntă, nu?

– Nu e așa, ci mai degrabă e o încăpere plină cu bătrâni marinari care s-au hotărât să dea o petrecere între ei.

– Iisuse! exclamă Patrick. E mai rău decât mi-am închipuit.

– Tu ești cel care vrea să se îmbrace ca un oaspete la o nuntă, zise Johnny. Nu tu mi-ai spus că ultima oară când te dădeai cu capul de pereți și implorai să fii eliberat de chinul dependenței, nu ți-ai putut scoate din cap fraza aceea despre Henry James: „Îi plăcea năpust de mult să cineze în oraș și a recunoscut

<sup>1</sup> Se face referire la „Balada bătrânului marinar” („Rhyme of the Ancient Mariner”).